

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1008/2024
25.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миломир Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Прекршајни суд у Косовској Митровици, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради утврђења незаконитости престанка радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4173/2023 од 10.01.2024. године, у седници одржаној 25.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4173/2023 од 10.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2570/2023 од 28.09.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је тужили незаконито престао радни однос у Прекршајном суду у Косовској Митровици као правном следбенику Општинског органа за прекршаје у Ораховцу. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилца засновала радни однос на неодређено време у Прекршајном суду у Косовској Митровици, као правном следбенику бившег Општинског органа за прекршаје у Ораховцу дана 01.07.2010. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили на име накнаде штете за изгубљену зараду за период од 01.07.2010. године до ...2017. године, као дана одласка у старосну пензију, а да је радила као судијски помоћник у Прекршајном суду уз умањење примљене зараде – плате код РГЗ Службе за катастар непокретности у Нишу, од 01.07.2010. године до 30.11.2011. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости па до исплате, како је то ближе означено у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужили на све признате зараде из претходног става уплати све доприносе надлежним фондовима ПИО, по стопама и износима на дан уплате за период од 01.07.2010. године до ...2017. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 433.754,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4173/2023 од 10.01.2024. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Нишу П1 2570/2023 од 28.09.2023. године, у ставовима првом и другом изреке и тужба којом је тужила тражила да се утврди да јој је незаконито престао радни однос и да је засновала радни однос на неодређено време 01.07.2010. године у Прекршајном суду у Косовској Митровици као правном следбенику Општинског органа за прекршаје у Ораховцу, одбачена је као неблаговремена. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу П1 2570/23 од 28.09.2023. године у ставу трећем изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период од 01.07.2010. године до ...2017. године, као дана одласка у старосну пензију, а да је радила као судијски помоћник у Прекршајном суду уз умањење примљене зараде – плате код РГЗ Службе за катастар непокретности у Нишу од 01.07.2010. године до 30.11.2011. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, како је то ближе означено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу П1 2570/23 од 28.09.2023. године у ставу четвртном изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужили на признате зараде и плате из претходног става уплати све доприносе надлежним фондовима ПИО по стопама и износима на дан уплате за период од 01.07.2010. године до ..2017. године. Ставом четвртим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке, тако што је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити разлог за изјављивање овог правног лека на основу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је решењем Скупштине општине Ораховац од 23.04.1984. године изабрана за судију Општинског органа за прекршаје у Ораховцу, да би Влада Републике Србије решењем од 19.06.2003. године последњи пут именовала тужилу за судију за прекршаје. У поступку за општи избор судија за судове опште и посебне надлежности, поводом огласа Високог савета судства од 13.01.2010. године тужила је остала привремено нераспоређена. Решењем в.ф. председника Прекршајног суда у Косовској Митровици од 28.01.2010. године тужили је утврђена накнада плате у трајању од 6 месеци у висини плате коју је имала у тренутку престанка дужности почев од 01.01.2010. године од 30.06.2010. године. Решењем в.ф. председника Прекршајног суда у Косовској Митровици од 28.07.2010. године тужили је утврђен престанак права на накнаду плате у трајању од 6 месеци и уручена јој је попуњена радна књижица закључена са даном 30.06.2010. године, као даном престанка рада у Прекршајном суду у Косовској Митровици, за који период је евидентиран и радни стаж од 01.01.2010. године до 30.06.2010. године. Против одлуке Високог савета судства од 13.01.2010. године тужила је изјавила приговор који је одбачен одлуком

Високог савета судства од 23.12.2011. године. Тужилја је покренула поступак пред Управним судом који је окончан пресудом Управног суда од 18.05.2017. године којим је тужба одбијена као неоснована. Тужбу у овој парници поднела је 14.07.2017. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, утврдио да је тужилји незаконито престао радни однос у Прекршајном суду у Косовској Митровици као правном следбенику Општинског органа за прекршаје у Ораховцу, утврдио да је тужилја засновала радни однос на неодређено време у Прекршајном суду у Косовској Митровици, као правном следбенику Општинског органа за прекршаје у Ораховцу дана 01.07.2010. године и обавезао туженог да тужилји на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период од 01.07.2010. године до ..2017. године исплати новчане износе који представљају разлику између зараде остварене код РГЗ Службе за катастар непокретности у Нишу и зараде коју би остварила да је радила као судијски помоћнику у Прекршајном суду, са образложењем да се у конкретном случају на тужилју имају применити одредбе члана 70. став 1. и 2. Закона о радним односима у државним органима, па је сходно томе тужена била у обавези да тужилју као лице које је разрешено функције, уколико је могуће распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима што није учинила, иако је било слободних радних места који су били у складу са врстом и степеном стручне спреме тужилје.

Другостепени суд је укинио првостепену пресуду у ставу првом изреке, којим је тужилја тражила да се утврди да јој је незаконито престао радни однос у Прекршајном суду у Косовској Митровици као правном следбенику Општинског органа за прекршаје у Ораховцу и ставу другом изреке за утврђење да је тужилја засновала радни однос на неодређено време у Прекршајном суду у Косовској Митровици као правном следбенику бившег Општинског органа за прекршаје у Ораховцу дана 01.07.2010. године и тужбу одбацио као неблаговремену, који правни став прихвата и Врховни суд.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) је прописано да, против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти може да покрене спор пред надлежним судом. Одредбом става 2. овог члана, да, рок за покретање спора јесте 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Дакле, иако тужба за утврђење по правилу не застарева, с обзиром на прописан рок за остваривање судске заштите од 90 дана из члана 195. став 2. Закона о раду, у парници ради утврђења постојања радног односа, рок од 90 дана за подношење тужбе почиње да тече од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Стога се не може прихватити закључак првостепеног суда да тужба у овој правној ствари није неблаговремена. Како је тужилја за престанак радног односа сазнала 28.07.2010. године, када је решењем в.ф. председника Прекршајног суда у Косовској Митровици од 28.07.2010. године тужилји утврђен престанак права на накнаду плате у трајању од 6 месеци и уручена јој је попуњена радна књижица закључена са даном 30.06.2010. године, као даном престанка рада у Прекршајном суду у Косовској Митровици, то је од 28.07.2010. године као дана сазнања за тужилјин радно правни статус почео да тече рок од 90 дана за остваривање судске заштите, а који је у овој парници протекао, с обзиром на то да је тужба у овој парници поднета 14.07.2017. године.

У конкретном случају, тужила није у прописаном року тражила судску заштиту, због чега нису од утицаја на другачију одлуку овога суда наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Одлучујући о тужбеном захтеву за накнаду штете у виду изгубљене зараде за период од 01.07.2010. године до ...2017. године, као дана одласка у старосну пензију, а да је тужила радила као судијски помоћник у Прекршајном суду уз умањење зараде – плате код РГЗ Службе за катастар непокретности у Нишу од 01.07.2010. године до 30.11.2011. године, по налажењу Врховног суда правилна је одлука другостепеног суда којим је тужбени захтев одбијен.

У поступку је утврђено да је тужиљи као судији органа за прекршаје престала дужност са даном 31.12.2009. године и утврђена јој накнада плате у трајању од 6 месеци коју је имала у тренутку пре престанка функције. Код овако утврђене чињенице радноправни статус тужиле одредба члана 181. став 2. Закона о државним службеницима, могла се применити само до почетка рада судова за прекршаје, односно 01.01.2010. године. Почев од 01.01.2010. године, обзиром да тужила није изабрана на функцију судије за прекршаје, питање њеног радноправног статуса регулисано је применом одредбе члана 101. Закона о судијама. Ова законска одредба предвиђа престанак дужности неизабраних судија даном ступања на дужност изабраних судија, са правом да судије у статусу неизабраних судија остварују право на накнаду у трајању од 6 месеци. Стога се тужила не може позивати да јој је код тужене незаконито престао радни однос, као запосленом државном службенику код тужене, супротно наводима у ревизији.

Тужила се не може у погледу свог радноправног статуса позивати на одредбу члана 70. став 1. и 2. Закона о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, бр. 48/91... 39/2002). Примена овог закона није меродаван пропис у односу на радноправни статус тужиле. На њен радноправни статус до 01.01.2010. године примењивала се одредба члана 181. став 2. Закона о државним службеницима која је предвиђала да се на судије органа за прекршаје примењују одредбе Закона о радним односима у државним органима, само до почетка радова судова за прекршаје. Како су ови судови отпочели са радом применом Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 и 104/09), а који су установљени чланом 11. члан 4. и одредбом члана 98. тог закона од 01.01.2010. године, тужила је као неизабрани судија била у радном односу код тужене све до 30.06.2010. године до када је примала накнаду, а након тога јој правилно и на основу закона донето решење о престанку радног односа од стране тужене.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић